ملکه در کانون قرار دارد بشبیه کارگران به صورت گردون تغذیه و دور می زنند وبا خوردن عسل انرژی لازم را کسب می کنند پس بنابـراین ذخیره عسـل زمسـتانه درکندو ازاهمیت ویژه ای برخورداراست .

در بعضی از نقاط که زمستانهای سختی دارند کندوها را با وسـایل مخصوصی مانند نایلون بـرزنت -کاه و کلش می پوشـانند بـه صورت دو ردیفه یا تک ردیفه چیده ولی دریچه پرواز کندوها را باز می گذارند . در بعضی از مواقـع کندوها را در ا نبار خشک دارای تهویه مناسب با مدیریت خاصی نگهداری مـی کننـد. اگرچنانچـه دمـای داخـل انبارزیاد باشد غذای ذخیره شـده را زودترازموعد مقـرر تغذیه نموده و ازگرسـنگی تلف می شـوند و یا اگرنورخورشید ازروزنه ها وپنجره ها به داخل انبار بتابـد زنبوران درجلو دریچه پرواز جمع شـده مانع ورود جریان هوا به داخل کندو خواهد شد و یا اگر داخل انبار زیاد سرد باشد برای زنبوران عسل غیرقابل تحمل خواهد بـود و در نتیجه تلفات سـنگینی را ببـار خواهد آورد درصورت نگهداری دراتبار باید تمامی موارد ذکر شده رعایت گردد.

مراقبتهای ویژه برای زمستان گذرانی

۱- وجود ملکه قوی با جمعیت زیاد.

۲- مقدار عسل فراوان در حـدود ۱۲ کیلوگرم نسبـت بـه جمعیت.

۳- وجود گرده کافی زیاد در قابها .

۴- کوچک کردن دهانه کندو.

۵- محافظت از باد.

اغلب زنبورداران کندوهایشان را در محـیط بـاز نگهداری می کنند بعضی ها بـصورت تک ردیفه یا دو ردیفه روی هم قرار می دهند تمامی نزولات آسمانی روی کندوها بـاریده اولاً از عمر کندو کاسته شده و باعث آلودگی و ایجاد ا نواع بیماریها می شود گاهاً روی کندو نایلون کشیده و پوشـش می دهند توصیه می شـود در صورت پوشـش از طریق نایلون یا هر چیز برزنتی حتماً طرف دریچه پرواز باز بوده و مواظب باشید در اوایل فصل بهار روزهای آفتابی زنبـوران در لابلای نایلون تلف نشوند .

یکی از شایعترین بـیماری هایی که در فصل زمسـتان در کندو ایجاد می شود بیماری نوزما است که در اثر رطوبـتی بودن محل و بـارندگی های مداوم در کندوها شـیوع پیدا می کند توصیه می شود نگهداری کندوهای قـوی و دور از جای رطوبی باشد این بـیماری قابـل درمان و پیشـگیری اسـت که در اوایل بـهار و اواخر زمسـتان در زنبورسـتان مشـاهده می گردد یکی از علائم و شناسـائی این نوع بیماری اسـهال و خزیدن جلو دریچه پرواز زنبـوران بـالغ می باشد راه درمان و پیشگیری از طریق نور خورشـید و از طریق داروهای رایج مثل فومازیلین استفاده می شود.

درسالهای اخیر مشاهده شـده اسـت که بـعد از پانزدهم اسفند ماه ملکه کندوها تخم ریزی خود را شـروع کرده و فعالیت بعد از زمسـتان گذرانی را انجام می دهند بـعد از گذشـت چند روز مجدداً ا فت دمای ناگهانی را مشـاهده می شویم در این صورت تخم ها یا لاروها و یا شـفیره های موجود در داخل کندوآسیب می بینند زیرا زنبوران در اثر سرما روی نوزادان رها کرده و در یک جا جمع می شـوند و در آن وقت تلفات سنگینی را خواهیم دا شت در این برهه زمان ما توصیه می کنیم بـا توجه بـه تجارب قبـلی تا ۲۰ فروردین کندوها یمان را جمع و جور و از پخش شـدن و یا دادن اضافه موم ورق خودداری می کنیم و حتی المقـدور روی کندوها را با انواع پوشش مناسب می بندیم .

پس بنابـراین نتیجه می گیریم بیشـترین سـهم تلفات زمستانه در اثر عدم مرا قبت صحیح از زنبورستان و اعمال نکردن مدیریت خوب بوده و مابقـی از طریق بـیماریها و سایر عوامل قهری و حوادث غیر مترقبه می باشد.

توصیه می شود زنبورداران و تولیدکنندگان عزیز بتوانند بـا بـهره گیری از دا نش روز و تکنولوژی جدید و بـا بـکارگیری توصیه های کارشناسـان از تلفات زمسـتانه جلوگیری نمایند.

مدیریت زنبورستان برای زمستان گذرانی

عسگر رنجبر

میرعلی اصغر موسوی

کارشناسان معاونت بهبود تولیدات دامی

سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان غربی

مدیریت ترویج کشاورزی

۱۳۸۸

مقدمه

سرزمین زرخیز آذربایجان که در قسـمت شـمال غربـی کشور اسلامی مان قرار گرفته، به علت دارا بودن اقلیمهای آب و هوایی و اکولوژیکی متنـوع نظیـر کوههـای مرتفـع برفگیر و وجود دامنه های سرسبز پرگل و گیاه و دشـتهای وسیع قشلاقی و باغات و مزارع علوفه یکی از قطبهای مهم زنبـورداری کشـور محسـوب می شـود اسـتان آذربـایجان غربـی بـا داشـتن بـیش از ۵۲۰ هزار کندوی زنبور عسل دومین استان از نظر جمعیت کلنی و همچنین از نظر تولید عسل چندین سال است که مقام نخست رابـه خود اختصاص داده است وازطرفی به علت هم مرز بودن با سه کشور(ترکیه- عراق- آذربـایجان) از لحـاظ صادرا ت محـصولات تولیدی بـه اهمیت موضوع می افزاید و همه ساله به غیر از کندوهای خود استان از سایر استانها به این منطقه کوچ می کنند که با توجه به سردسیر بودن منطقـه بایستی در حـفظ و نگهداری کندوها و در فصل زمسـتان باید تدابیری خاص اندیشیده شود تا اینکه کمترین تلفات را داشته باشیم.

مدیریت زنبورستان بعد از برداشت عسل

همانطوریکه فصل برداشت از اواخر خردادماه شروع شده و تا اوایل مهرماه ادامه پیدا می کند و در ا ین منطقـــه برداشت عسل بطور متوسط سالیانه یکبار انجام می گیرد زنبورداران بعد از برداشت عسل باید کلنیهای خود را برای زمستان گذرانی ساماندهی کنند .کندوهای قوی با ذخیره کافی قادرند شرایط زمستان را حتی درهوای سرد تحمل نمایند . بـاید در نظر داشـت که کندو در تمام دوره سـال فعالیت دارد موقعیکه وفور شهد گل در طبـیعت متوقـف شد به همان ا ندازه از فعالیت زنبـوران و تخم ریزی ملکه کاسته می شود حتی در زمستان مطلقاً متوقف می گردد و جمعیت کندو در پائیز بـه سـرعت کاهش یافته فقـط زنبورهائیکه با سن ۶-۵ هفته در کندو باقی می مانند .

یکی از مهمترین عامل مرگ و میر در زمسـتان میزان ذخیره غذاست بر آورد غذای زمستانه نسبت بـه جمعیت موجود داخل کلنی بالانس می شود توصیه می شود اولین نکته ای که زنبورداران بـاید جدی بـگیرند میزان ذخیره غذا بـرای زمسـتان گذرانی است.بـاید در فصل پاییز موقعیکه دمای هوا بالای ۱۵ درجه سانتی گراد می باشـد کنترل نمایند.

راهکارهای مناسب جهت جلوگیری از تلفات زمستانی

۱-تمامی کلنی ها را در مقابـل کلیه حـوادث از طریق صندوق محصولات کشاورزی بیمه کنید.

۲- انتخاب محل مناسـب بـرای استقـرار کندوها در فصل زمستان .

۳-برای پیشگیری یا درمان قطعی از بروز هرگونه بـیماری اعم از کنه واروا لوک امریکایی از داروهای رایج اسـتفاده کنید.

۴- بالانس کردن میزان ذخیره غذای زمستانه.

۵- درصورت استقـرار در محـوطه بـاز تدابـیر خاصی اندیشیده شود .

۶- جهت جلوگیری از آسیب دیدن شانها پروانه موم خوار حتماً از سم فسفووید اسـتفاده ویا در دمای زیر صفردرجه نگهداری شود.

۷- توصیه می شـود در صورت وجود کندوهای ضعیف در زنبورستان نسبت به ادغام آنها اقدام شود.

۸- نهایتاً کوچ بـه مناطق گرمسـیری یکی دیگر از راه حلهای مناسب می باشد.

انتخاب محل مناسب باید شرایط زیر را داشته باشد

- استقرار کندوها باید مستقیم در معرض نور خورشید و محل آفتاب گیر باشد.
- در معرض بادو باران و منطقه برفگیر نباشد .
- زمین مرطوب و آب گیر نباشـد که بـاعث تشـدید بیماری نوزما خواهد شد .
- حداقل ارتفاع از سطح زمین بـاید۳۰-۲۰ بـوده و این امکان با سنگ چینی یا گذاشتن پایه کندو میسـر می باشد.
- عمل استقرار نه زمین گود و نه بلند باشد در یک محل کم ارتفاع صاف قرار گیرد.

بازدید زمستانه

زمانیکه درجه حرارت از میزان معینی کمتر شود زنبورها روی قابـها جمع شـده و بـه صورت گلوله متراکمی در می آیند این عمل بـرای جلوگیری از اتلاف حـرارت است که زنبورها خود را گرم نگه دارند موقـعی که میزان حـرارت از ۱۴ درجه کمتر باشـد زنبـورها روی هم جمع می شوند اما موقـعیکه این حـرارت کمتر از ۸-۵ درجه باشد کاملاً به هم چسبـیده قـرار می گیرند در این زمان

مزرعه نو

مرجع تخصصی کشاورزی و دامپروری

www.MazraehNo.com